T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/48
KARAR NO : 2024/175
KARAR TR : 06/05/2024

ÖZET: 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 3. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : D. E. K.
Vekili : Av. Ö. T.
Davalı : Serdivan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Vekili : Av. Ö. Ö.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. ... Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünün 28/09/2023 tarih ve E-1133105-663.02-85466615 sayılı kararı ile, davacıya ait işletmenin, Dört İşlem Öğrenci Koçluğu ve Eğitim Danışmanlığı adı altında izinsiz öğretim faaliyetinde bulunduğundan bahisle, davacı adına 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 3. maddesinin on birinci fıkrası uyarınca 268.290 TL idari para cezası verilmiş ve durum04/10/2023 tarih ve ....-86149290 sayılı yazı ile davacıya bildirilmiştir.

2. Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. **Sakarya 1. Sulh Ceza Hâkimliği 20/11/2023 tarih ve D.İş. 2023/5436 sayılı kararı** ile, idari para cezası ile birlikte iş yerinin kapatılmasına da karar verildiğini ve dava konusu yapıldığını ileri sürerek, iş yerinin kapatılması şeklindeki idari işlemin iptaline bakmak görevinin idare mahkemelerine ait olduğunu belirterek, bu nedenle 5326 sayılı Kanun'un 27/8. madde ve fıkrası gereğince başvurunun çözüm yerinin idare mahkemeleri olduğu gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara yapılan itiraz üzerine Sakarya 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 29/12/2023 tarih ve E. 2023/6864 sayılı kararı ile itirazın kesin olarak reddine karar vermiş ve karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

"...Muteriz hakkında yapılan inceleme neticesinde, hukuka aykırılık tespit edilerek muteriz hakkında idari para cezası ile Sakarya İl Milli Eğilim Müdürlüğü'nün 03/10/2023 tarih ve 85902194 Sayılı Valilik makamına yazılan yazıda söz konusu iş yeri hakkında mühürlenerek kapatma kararı verildiği, Uyuşmazlık Mahkemesinin 25/02/2019 tarih 2019/77 Esas ve 2019/172 Karar sayılı kararı ve Kabahatler Kanunu'nun 27/8 maddesinde, "İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak İdarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde: idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür" düzenlemesi ışığında somut olay incelendiğinde, söz konusu iş yerinin mühürlenerek faaliyetinin durdurulmasına dair işlemin idari bir işlem olduğu, başvurucu tarafından idari para cezasına itiraz edilmiş ise de, söz konusu eylemin bir olduğu, böylelikle itirazın görüleceği merciinin İdari Yargı olduğu anlaşıldığından başvurucunun başvurusunun Görevsizlik nedeni ile reddine karar vermek gerekmiş aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

İtirazın görev yönünden REDDİNE,

İtiraz edenin 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunun 9/1-2 maddesi gereğince süresi içinde Görevli İdari Yargı da dava açmakta MUHTARİYETİNE..."

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Sakarya 2. İdare Mahkemesi 10/01/2024 tarih ve E.2024/21 sayılı kararı** ile,davanın sadece idari para cezasının iptali istemiyle açıldığı, 5580 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasının da 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu ve 5580 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği, bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanması nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümlerinin dikkate alınacağı, buna göre dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünün, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgi kısmı şöyledir:

"...Dava konusu idari para cezasının 5326 sayılı Kabahatler Kanunun 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumlan Kanununda idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmaktadır.

Bu durumda, 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3. maddesinde belirtildiği üzere- idariyaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerin diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı hükmü dikkate alındığında dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde anılan Kanunun 27. maddesinin 1. bendi uyarınca "Adli Yargı" yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün 19.06.2023 tarih, E:2023/375, K:2023/445 sayılı kararı da bu doğrultudadır.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunu uyarınca görevsizlik kararına ilişkin dava dosyasının temin edilerek Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi gerektiği açık olduğundan, Sakarya 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2023/5436 D.İş. sayılı dosyasının temin edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle;

1-) Adli yargının görev alanına giren davada Mahkememizin görevli olmadığına,

2-) 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19.maddesi uyarınca Sakarya 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2023/5436 D.İş sayılı dosyasının Mahkememize gönderilmesine,

3-) Görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin görev konusunda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine..."

III. İLGİLİ HUKUK

6. 08/02/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun*"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

" BuKanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişiler tarafından açılacak özel öğretim kurumlarına kurum açma izni verilmesi, kurumun nakli, devri, personel çalıştırılması, kurumlara yapılacak malî destek ve bu kurumların eğitim-öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının; eğitim-öğretim, yönetim, denetim, gözetim ve personel çalıştırılmasına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir.

Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişilerce açılan özel öğretim kurumları ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarını kapsar."

7. 5580 sayılı Kanunun *"Kurum açma izni"* başlıklı 3. maddesinin 11. fikrasışöyledir:

"(Ek fıkra: 2/12/2016-6764/61 md.) Bu Kanun kapsamındaki eğitim-öğretim faaliyetlerini yapan ancak bu Kanuna uygun olarak kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmeyen yerleri kuran veya işletenlere brüt asgari ücretin 20 katı idari para cezası uygulanır ve bu yerler valiliklerce kapatılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

8.30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.
(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;
a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,
b) İşyerinin kapatılması,
c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,
d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,
Gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır."

11. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ 'inBaşkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 06/05/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Şerife ÖZDOĞAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14.Dava, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nun 3. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

15. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

16. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının5326 sayılı Kanun'un 16. maddesindebelirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 5580 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.
17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Sakarya 2. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Sakarya 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 20/11/2023 tarih ve D.İş. 2023/5436 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Sakarya 2. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Sakarya 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 20/11/2023 tarih ve D.İş. 2023/5436 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

06/05/2024 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN